

Sobre l'exercici de la capacitat jurídica de les persones amb discapacitat: canvis legals i reptes pendents

 **Comitè d'Ètica dels Serveis
Socials de Catalunya**

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Drets Socials**

Document de reflexió aprovat l'abril de 2022 pel Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya

Aquesta obra està sotmesa a una llicència Reconeixement-No Comercial-Sense Obres Derivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor o autors i l'editor, i no es faci un ús comercial de l'obra original ni se'n creïn obres derivades. La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

© Departament de Drets Socials.

Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya.

Autoria dels textos:

Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya.

Maquetació:

DIXIT Centre de Documentació de Serveis Socials.

Data: Maig 2022.

© 2022, Generalitat de Catalunya.

Departament Drets Socials.

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ	5
2. ELS CANVIS LEGALS EN MATÈRIA DE SUPORT A LA PRESA DE DECISIONS	9
2.1. La Llei 8/21, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica	9
2.2. El Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat, que conté la Llei 8/2021	14
3. LA PRÀCTICA D'ACOMPANYAMENT QUE SE'N DERIVA AMB LA NOVA REGULACIÓ	17

3.1. Voluntat, preferències i desitjos.....	19
3.2. Autonomia i competència per decidir.....	21
3.3. Suports i pla de suports2	27
4. LA DELIBERACIÓ COM A METODOLOGIA PER A LA PRESA DE DECISIONS I L'ANÀLISI ÈTICA	36
5. RECOMANACIONS DEL COMITÈ D'ÈTICA DELS SERVEIS SOCIALS DE CATALUNYA	40

1. INTRODUCCIÓ

[La Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, elaborada per l'ONU a Nova York el 13 de desembre de 2006](#) (en endavant, la Convenció), proclama a l'article 12 que **totes les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions amb la resta de persones en tots els aspectes de la vida**, i obliga els estats part que la ratifiquin a adoptar les mesures necessàries a fi de proporcionar a aquestes persones el suport necessari per exercir-ne la capacitat jurídica. La Convenció fomenta la promoció, la protecció i l'assegurança en l'exercici dels drets humans i llibertats fonamentals de totes les persones amb discapacitat en igualtat de condicions que la resta, i alhora fomenta el respecte a la seva dignitat. També exigeix als estats part que, en totes les mesures relatives a l'exercici de la capacitat jurídica, es proporcionin

salvaguardes que impedeixin abusos en matèria de drets humans d'acord amb el dret internacional.

Aquestes salvaguardes han d'assegurar:

- que les mesures relatives a l'exercici de la capacitat jurídica respectin els drets, la voluntat i les preferències de la persona,
- que no es donin conflictes d'interessos ni influències indegudes,
- que siguin proporcionals i s'adaptin a les circumstàncies de la persona, i
- que estiguin subjectes a exàmens periòdics per part d'una autoritat o òrgan judicial.

Més enllà del gran canvi que suposa aquest reconeixement efectiu dels drets de les persones amb discapacitat que proclama la Convenció, no podem deixar de banda un debat de fons. Es tracta de saber quina posició es pren amb el principi que **nega que hi hagi diferències entre la capacitat jurídica i la capacitat d'obrar. Aquesta distinció clàssica que es fa en el món del dret** ajuda, precisament, a entendre que una persona no necessàriament ha de tenir una discapacitat (disfunció mental o cognitiva de llarga evolució), amb la implicació social que això comporta, perquè la seva capacitat de decidir de manera autònoma es vegi limitada, sinó que aquesta capacitat es pot veure afectada pel simple fet de patir certes

situacions. A això s'hi suma el fet que el text no distingeix **les diferents causes de discapacitat i tracta de la mateixa manera tant les que s'han originat per una limitació sensorial o física com les que poden comportar dèficits o dificultats de tipus mental o cognitiu**, i que, atès que influeixen directament en la conducta de les persones afectades, poden generar puntualment decisions de risc per a si mateixes o per a tercers. Aquestes seran qüestions clau que delimitaran l'escenari de la pràctica assistencial d'acompanyament a les persones amb discapacitats especialment complexes.

Arran de la [ratificació de la Convenció](#), l'Estat espanyol va reformar part de la legislació de l'època referent a la discapacitat, però va mantenir les figures de modificació de la capacitat, com ara la tutela, la curatela o la pàtria potestat referida a persones adultes. El procediment de modificació de la capacitat, tradicionalment i quasi sempre, acabava amb una declaració d'incapacitació total o parcial de les persones i amb el nomenament d'una figura que implicava la representació o la substitució total o parcial de la capacitat (tutela o curatela, com a figures més habituals).

D'altra banda, el Codi civil de Catalunya va fer un ajust quant a les figures de provisió de suport. Es va inspirar en altres models europeus i, a més de la tutela i la curatela, va incorporar la figura de l'assistència. També va promocionar altres maneres de suport ja existents, com ara els poders preventius. Aquest canvi ha comportat **que en els darrers anys a Catalunya hi hagi més sentències que es**

dictin en funció del suport que necessita la persona. Són resolucions judicials no estandarditzades que tenen en compte les circumstàncies, les necessitats i la voluntat de la persona.

Aquesta situació ha canviat radicalment. El 3 de juny de 2021 es va publicar al *Butlletí Oficial de l'Estat* (BOE) la Llei 8/2021,¹ de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, i poc després el Govern de la Generalitat de Catalunya publicava el Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat, que conté la Llei 8/2021.

En fer l'acompanyament a les persones amb discapacitat, la Llei 8/2021 no suposa partir de zero, atès que ja hi ha un camí recorregut. No obstant això, **aquesta Llei no pot canviar per si sola la consideració que es té de la discapacitat des del punt de vista social, encara farcida de trets paternalistes. Per això obliga a tots els agents involucrats a assumir nous reptes** en les pràctiques jurídiques, educatives, sanitàries i socials. I en l'àmbit concret de la intervenció normativa, cal que el poder judicial, la fiscalia, l'advocacia, el notariat, els forenses, les entitats tutelars i les associacions de familiars continuïn promovent aquests avenços.

¹ <https://www.boe.es/eli/es/l/2021/06/02/8/con>

2. ELS CANVIS LEGALS EN MATÈRIA DE SUPORT A LA PRESA DE DECISIONS

2.1. LA LLEI 8/21, DE 2 DE JUNY, PER LA QUAL ES REFORMA LA LEGISLACIÓ CIVIL I PROCESSAL PER AL SUPORT A LES PERSONES AMB DISCAPACITAT EN L'EXERCICI DE LA SEVA CAPACITAT JURÍDICA

Aquesta Llei adequa el nostre ordenament jurídic a la Convenció, **suprimeix el procediment judicial que modifica la capacitat** i el substitueix per un sistema de provisió de suports per a l'exercici de la capacitat jurídica.

La Llei 8/21 adapta tota la legislació estatal a la Convenció i modifica, entre d'altres, el Codi civil, la Llei d'enjudiciament civil i la Llei de

Registre Civil. Per primera vegada, l'ordenament jurídic estatal **reconeix la igualtat jurídica de totes les persones sense discriminació per raó de la seva situació personal de discapacitat.**

La nova regulació està inspirada:

- “En el respecte a la **dignitat** de la persona, en la **tutela dels seus drets** i en el **respecte a la lliure voluntat de la persona amb discapacitat**, així com en els **principis de necessitat i proporcionalitat de les mesures de suport** que, si escau, pugui necessitar la persona per a l'exercici de la seva capacitat jurídica en igualtat de condicions que les altres.”
- En el **concepte de capacitat jurídica, que inclou tant la titularitat dels drets com la possibilitat de poder-los exercir.**
- En la reafirmació que les persones amb discapacitat poden prendre decisions d'acord amb la seva voluntat i preferències en igualtat de condicions que la resta.
- La Llei també considera que hi haurà **situacions excepcionals en què l'única manera de donar suport serà representar la persona** en l'exercici de la seva capacitat jurídica.

Les figures de suport a l'exercici de la capacitat jurídica que regula la nova Llei són:

- Els poders preventius i l'autocuratela (delació voluntària)²

La Llei 8/2021 estableix que la mesura de suport preferent sigui la que determini la persona, i fomenta especialment els poders preventius i l'autocuratela (delació voluntària). Dona importància als poders preventius, entesos com a mesures de suport voluntàries, en les quals la persona dissenya el què, el qui i el com en cas de necessitar suport. No obstant això, caldrà veure com es farà arribar la informació sobre aquestes possibilitats a la població en general. Avui dia, la ciutadania encara desconeix figures que ja estan establertes (poders de representació).

- **La guarda de fet.**

La Llei també reforça aquesta figura i passa de ser provisional a ser reconeguda com a institució jurídica de suport, atès que es veu adequada per protegir les necessitats de la persona.

La guarda de fet reconeix l'entorn més proper (que pot ser el recurs residencial o la família) que dona suport a la persona en la presa de decisions sense necessitat de fer més formalitzacions, llevat del cas en què es necessiti una actuació de representació, en la qual la persona que exerceix la guarda ha de demanar una autorització expressa per a aquell fet concret. D'aquesta manera s'evita que el procediment sigui llarg, feixuc i no desitjat per la persona.

² Figures voluntàries, juntament amb les voluntats anticipades i el patrimoni protegit.

- **La curatela**

S'estableix la curatela com la figura de suport genèrica, principal i formal, però, tot i que manté el nom, **el seu contingut ha canviat:**

- És la figura més desenvolupada.
- Exigeix un procediment de provisió de suports i la resolució judicial corresponent.
- Excepcionalment, pot establir la representació de la persona.
- La sentència ha de recollir els àmbits en els quals la persona necessita els suports, així com la intensitat i la temporalitat.
- Està subjecta a mesures de control judicial.

- **La defensa judicial.**

La Llei també recull aquesta figura en cas que es produeixi un conflicte d'interessos entre qui exerceix el suport i la persona que el rep, o bé quan la figura que habitualment dona el suport li sigui impossible de fer-ho.

Cal remarcar que totes les figures de suport que s'adopten judicialment s'han de revisar periòdicament en un termini màxim de 3 anys o, en casos excepcionals, de fins a 6 anys, tal com ho estableix la Llei, i sempre que hi hagi un canvi en la situació de la persona que pugui implicar-ne la modificació.

Les figures que s'han eliminat amb la nova regulació jurídica són la pàtria potestat prorrogada, la pàtria potestat rehabilitada, la tutela

i la **curatela** (aquesta última amb el contingut i facultats que tenia fins a l'entrada en vigor de la Llei). Respecte de la **pàtria potestat prorrogada i la pàtria potestat rehabilitada**, en el paradigma actual se les considera massa rígides, poc adaptades al sistema de promoció de l'autonomia dels adults amb discapacitat. Són anacròniques i infantilitzadores. No s'ajusten a les necessitats, ni a les expectatives ni a la voluntat de les persones. El mateix passa amb la **tutela**, que només es manté per als menors d'edat emparats per la pàtria potestat (és a dir, sota la protecció de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència) i per a aquelles persones la tutela de les quals l'exerceix un familiar no progenitor. Fins a la promulgació de la Llei, la tutela implicava en algun cas la representació legal total de la persona amb les conseqüències dràstiques que això podia suposar. La presa de decisions per substitució permetia anul·lar i substituir la voluntat i les preferències de la persona. Es manté la figura de la **curatela**, però amb uns continguts i una naturalesa diferents als que regia la legislació anterior.

2.2. EL DECRET LLEI 19/2021,³ DE 31 D'AGOST, PEL QUAL S'ADAPTA EL CODI CIVIL DE CATALUNYA A LA REFORMA DEL PROCEDIMENT DE MODIFICACIÓ JUDICIAL DE LA CAPACITAT, QUE CONTÉ LA LLEI 8/2021

Amb l'entrada en vigor de la Llei 8/2021 —i, per tant, la supressió del procediment judicial de modificació de la capacitat que comporta—, a Catalunya s'ha vist la necessitat de fer una modificació legislativa, a fi de regular els suports que s'ajustaven a la nova concepció de la capacitat i evitar així un buit legal que podia generar indefensió a les persones en situació de discapacitat.

Aquest Decret Llei, que va entrar en vigor l'endemà de la seva publicació, estableix un règim de suport que es fonamenta en la institució de **l'assistència**, en l'eliminació de les antigues figures (la tutela, la curatela, la potestat parental prorrogada i la potestat parental rehabilitada) i en el manteniment de la vigència dels poders preventius i la guarda de fet.

El Decret Llei 19/2021 modifica l'anterior concepció i regulació de la figura de l'assistència, que estableix com a mesura de protecció un sistema de suports adequat. Aquests suports poden consistir en mesures que permetin vetllar pel benestar en l'àmbit personal, el de

³ [Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost](#)

la salut, el patrimonial o altres. **Impliquen reconèixer la voluntat de les persones i prioritzar l'acompanyament mitjançant un sistema de suports adequats a les circumstàncies de cadascuna d'elles.**

Així mateix, el Decret llei esmentat permet aplicar l'assistència en tot el ventall de facultats que la persona pugui necessitar, també en la facultat **de representació** en casos excepcionals.

I, com a novetat, hi incorpora la possibilitat **de designar la persona que ha de prestar l'assistència per via judicial o d'atorgar una escriptura pública notarial** de persona física o jurídica, que entrarà en vigor automàticament quan arribi el moment sense que calgui intervenció judicial. Aquesta segona via permet desjudicialitzar la vida de les persones amb discapacitat i la de les seves famílies, i facilita que es pugui determinar la figura d'una assistència en previsió de futures necessitats de suport.

En resum, a Catalunya, les figures de suport a l'exercici de la capacitat són:

- **Els poders preventius i la guarda de fet** (aquesta darrera amb el canvi conceptual que s'ha explicat).
- **L'assistència per via judicial o via notarial.**

El Decret llei determina **un període de 3 anys per revisar les tuteles, les curateles i els poders preventius constituïts amb anterioritat**, els quals **continuen vigents** mentre no es produeixi aquesta revisió. En

relació amb els documents d'autotutela, l'opinió majoritària fins ara és que, tot i que es pugui defensar-ne la validesa, és recomanable atorgar un nou document de designació preventiva d'assistent.

3. LA PRÀCTICA D'ACOMPANYAMENT QUE SE'N DERIVA AMB LA NOVA REGULACIÓ

La Llei 8/2021 adapta la normativa estatal a la Convenció de l'ONU reconeixent que les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica plena. La persona amb discapacitat està en igualtat de condicions que la resta en tots els aspectes de la vida, tant pel que fa a la titularitat de drets com a la capacitat per exercir-los. Així doncs, **la nova regulació assumeix que ser titular de drets comporta la capacitat d'exercir-los.** La Convenció —recordem-ho— no distingeix es diferents discapacitats que pot patir una persona (sensorial, física, intel·lectual o mental) en funció de la causa que l'ha generada, que, en tot cas, és la que determina el tipus de suport que necessita i emfatitza el reconeixement social dels seus drets per a la seva plena participació social.

Això vol dir que, a la pràctica, la persona amb discapacitat pot prendre les decisions que l'afectin i **només es podrà representar-la legalment de manera excepcional**. La idea central és que el sistema de suports en l'exercici de la capacitat jurídica de la persona s'estableix per a qui ho necessita, entenent el terme *suport* en sentit ampli, atès que inclou les vessants informal i judicial, i considerant-lo com quelcom voluntari, atès que, tal com hem dit, se'n respecta sempre la voluntat, els desitjos i les preferències.

En la majoria de casos, aquesta directriu haurà de promoure una millora en el respecte a la persona amb discapacitat, a la seva dignitat i autonomia, però la Llei —no podria ser d'una altra manera— quant a les persones amb funcionament mental diferent o a vegades clarament pertorbat, eludeix les situacions que poden presentar-los dificultats per comprendre les conseqüències de les seves decisions o, senzillament, que poden fer-los adoptar conductes de risc que puguin afectar a elles mateixes o terceres persones. En realitat, aquestes són les situacions que més preocupen a les famílies, als professionals que els atenen i a la societat en general.

En qualsevol cas, l'enfocament de **la tasca assistencial centrada en la persona i en les seves circumstàncies ha d'anar acompanyada d'un canvi en la manera d'atendre dels professionals. Aquest canvi implica la participació activa de la persona atesa i, per tant, la necessitat de fer-hi pactes o acords constants, tenint en compte que els estàndards d'atenció de la persona no han de ser els mateixos**

que els dels professionals (organització econòmica, seguiment del seu estat de salut, entre d'altres). Això inclou la preocupació per les persones que rebutgen l'ajuda o que no tenen consciència de la seva discapacitat i, per tant, consideren que no necessiten cap suport. La qüestió sobre quina posició hem d'adoptar com a societat, com a professionals o com a familiars davant d'aquestes situacions, que poden ser d'alta complexitat, constitueix un dels reptes més importants que haurem d'afrontar.

Som una societat prou preparada per acceptar que hi ha persones que volen viure de manera diferent?

3.1. VOLUNTAT, PREFERÈNCIES I DESITJOS

Recordem que la Llei remet a la Convenció i estableix que **els suports s'han de fer atenent la voluntat, els desitjos i les preferències de qui els hagi de rebre**, i que s'ha de procurar que la persona pugui desenvolupar-ne el procés de presa de decisions de manera autònoma i, per tant, informar-se i rebre ajut i facilitats per poder expressar-ne les preferències. **En la presa de decisions, ens juguem no només les conseqüències d'haver-les pres, sinó també la manera de ser de la persona, la qual en configura la personalitat i les opcions de vida.** D'aquí ve que el respecte a l'autonomia sigui

l'element essencial per reconèixer la llibertat humana.⁴ També cal que es fomenti que en un futur la persona amb discapacitat pugui exercir-ne la capacitat jurídica amb menys suports.

Únicament en casos excepcionals (quan no sigui possible determinar-ne la voluntat, els desitjos i les preferències de la persona), qui exerceixi les mesures de suport pot adoptar funcions de representació. En dur a terme aquestes funcions, s'ha de tenir en compte la trajectòria vital, les creences, els valors i altres factors que hagués considerat la persona; és a dir, s'ha de prendre la decisió que aquesta hagués pres en cas de no haver necessitat la representació.

Caldria fer, però, algunes precisions entorn dels conceptes de voluntat, desig i preferència. La voluntat és la capacitat de voler que ens empeny cap a l'autodeterminació (autonomia). **Amb la voluntat es pren la pròpia decisió de manera autònoma; hi ha un pensament crític i racional i una certa maduresa emocional que ens permeten incloure o no desitjos i preferències.** La voluntat, des d'aquest punt de vista, és una manifestació de les creences personals, els valors, els compromisos i la concepció del bé profundament arrelats, raonablement estables i coherents d'una persona. Es pot entendre la voluntat com una funció autogovernant d'ordre superior, en oposició

⁴ V. CAMPS, "La autonomía: el principio 'por defecto'". *Bioètica & Debat*, 17(62), 2011, pàg.11-13.

als desitjos, les inclinacions o les preferències expressades en el present.

Com passa amb les preferències, no tots els desitjos són possibles, bons o èticament acceptables. Per tant, no tots han de ser respectats. Una preferència que posa en perill la vida d'una altra persona o que induirà a cometre un il·lícit civil o penal no s'hauria d'acceptar únicament pel fet de ser una preferència, encara que es defensi fermament. Tampoc s'hauria d'acceptar quan la persona pateix una situació psicopatològica que li condiciona el fet de raonar el que realment voldria en cas que no la patís (és a dir, quan no permet veure quina seria la seva voluntat).⁵

3.2. AUTONOMIA I COMPETÈNCIA PER DECIDIR

Per a la tradició anglosaxona, l'autonomia s'entén com un concepte molt lligat al d'autodeterminació. La voluntat autònoma genera una acció que un individu concret decideix de manera independent, subjecta a unes condicions determinades com, per exemple, les que plantegen Beauchamp i Childress quan defineixen que una decisió o

⁵ DEPARTAMENT DE SALUT. COMITÈ DE BIOÈTICA DE CATALUNYA I COMITÈ D'ÈTICA DELS SERVEIS SOCIALS DE CATALUNYA, [*Les hospitalitzacions involuntàries en l'atenció a la salut mental. Barcelona: Departament de Salut. Direcció General d'Ordenació i Regulació Sanitària*](#), 2021.

acció és autònoma quan és intencionada, informada i en absència de coaccions externes.⁶

Però una segona reflexió ens diria que l'autonomia no és una condició purament individual i descontextualitzada de l'entorn. Som relacionals. **No existeix l'individu aïllat amb una llibertat infinita, com tampoc és absolut el respecte a la voluntat de l'altre.** La persona sempre està lligada socialment a un grup, una família, una tradició cultural.⁷ En realitat, els humans vivim en un món compartit, una xarxa de relacions de la qual la persona no es pot sostraure. Ens necessitem mútuament i per això l'autonomia relacional vol donar compte no només de la condició d'autonomia individual, sinó també de la de vulnerabilitat; ambdós atributs són inseparables de la condició humana. L'autonomia veritable es recolza en la consciència dels propis vincles i, finalment, dels propis límits, com a condició d'una decisió veritablement responsable.

Tota persona major d'edat té capacitat legal per prendre tota mena de decisions sobre la seva vida o les seves pertinences, tret que es demostrï el contrari de manera fefaent. **La competència per a la presa de decisions fa al·lusió al conjunt d'actituds i aptituds psicològiques (cognitives, afectives i volitives) que possibiliten que la persona pugui conèixer, valorar i gestionar la informació i que,**

⁶ T. L. Beauchamp, J. F. Childress, *Principios de ética biomédica*, Barcelona: Masson S. A., 1999, correspon a la 4a edició americana (1994).

⁷ CAMPS (*op. cit.*).

finalment, prengui una decisió i l'expressi correctament.⁸ Però una persona major d'edat pot trobar-se, circumstancialment, en una situació concreta de falta de competència per decidir sobre aspectes essencials de la seva vida, potser perquè es troba en un estat de limitació de la consciència, sigui per un trastorn mental greu o pel fet d'estar sota els efectes de les drogues amb símptomes actius o perquè té un trastorn cognitiu de certa intensitat. També pot ser que la persona tingui una condició de discapacitat intel·lectual significativa que impliqui limitacions psicològiques per analitzar de manera adequada una determinada situació personal o una decisió concreta sobre la seva vida. En aquestes situacions els professionals hauran de fer entrar en joc els suports que la persona pugui necessitar en aquell moment i per a aquella situació o decisió particular i, fins i tot, s'hauran de plantejar la necessitat d'una decisió substitutiva, sempre proporcional, argumentada i excepcional.

Hem de recordar que la competència necessària per prendre una decisió responsable depèn de la gravetat de la situació a què es refereixi, és a dir, dels riscos que comporti. En funció de les conseqüències de la decisió, es demanarà un grau més alt o més baix de competència.⁹ Aquesta competència l'han de valorar els

⁸ DEPARTAMENT DE SALUT, COMITÈ DE BIOÈTICA DE CATALUNYA I COMITÈ D'ÈTICA DELS SERVEIS SOCIALS DE CATALUNYA (*op. cit.*).

⁹ J. DRANE, "Las múltiples caras de la competencia". A: Couceiro, A. *Bioética para clínicos*. Madrid: Triacastela, 1999, pàg. 163-176.

professionals sanitaris i socials que atenen la persona¹⁰ tenint en compte, tal com s'ha dit, que la competència es pressuposa en els adults i que cal justificar-ne la manca.

Així doncs, **mentre la defensa de la capacitat jurídica universal té tot el sentit quan reivindicuem els drets de les persones amb discapacitat precisament perquè aquesta condició ha justificat sovint els abusos i els incompliments dels seus drets, la competència es refereix estrictament a la capacitat de prendre responsablement i de manera autònoma una decisió concreta** (fins i tot, en el cas de les persones menors d'edat), **es tingui una discapacitat o no**. Quant a la capacitat jurídica, generalment parlarem de suports més o menys permanents en el temps i orientats a garantir i enfortir el projecte de vida de la persona, mentre que en les situacions de disminució o manca de competència haurem d'analitzar-ho i proveir la persona dels suports necessaris per a aquella situació o decisió concreta.

¹⁰ [L'Observació general núm. 1 \(2014\) sobre l'article 12: igual reconeixement com a persona davant la llei \(CRPD/C/11/4\)](#), signat pel Comitè sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, defensa que la valoració de la competència hauria de ser eliminada de la pràctica assistencial, ja que el criteri funcional —diu— s'aplica de manera discriminatòria a les persones amb discapacitat. Més enllà de la justa denúncia que fa quant a la seva aplicació deficient, negar la importància de la competència per decidir contradiu, en si mateix, el principi del consentiment informat, que consisteix precisament en el fet que la persona disposi de tota la informació rellevant de la situació, tenint la competència per comprendre-la i apreciar-la, i pugui prendre i expressar una decisió lliurement. Recordem que les persones poden presentar dèficits funcionals en circumstàncies diverses, sense que això comporti cap tipus de discapacitat.

Tant en l'acompanyament que es fa en el projecte de vida de la persona amb discapacitat com en la valoració de la competència per prendre una decisió concreta, l'anàlisi dels riscos associats és una qüestió clau. Però tampoc **no els podem convertir en un criteri absolut i pretendre que la responsabilitat de l'acompanyament sigui la garantia que neutralitzi totes les amenaces que comporten les opcions de vida.** És fonamental entendre que les persones amb discapacitat també han de poder assumir riscos, encara que s'equivoquin en les seves previsions. D'entrada, poden haver-hi riscos reversibles que ens permetin aprendre de l'experiència i, per tant, madurar com a persones. Però, en canvi, sí que, com a professionals, hem d'**identificar els riscos que puguin ser irreversibles, a qui poden afectar i en quin grau la persona n'és conscient.** Si es compleixen aquests criteris i no hi ha afectació directa de terceres persones, hauríem de respectar aquestes opcions.

Però no s'haurien de respectar les preferències quan són producte de decisions que no són prou competents i **se'n deriven riscos i errors desproporcionats envers la mateixa persona o altres** (recordem que sempre som éssers amb context i relacions). En aquest sentit, podria comportar un abandonament institucional i un atemptat contra el deure universal de protegir els més vulnerables.¹¹

¹¹ DEPARTAMENT DE SALUT, COMITÈ DE BIOÈTICA DE CATALUNYA I COMITÈ D'ÈTICA DELS SERVEIS SOCIALS DE CATALUNYA (*op. cit.*).

És evident que no és el mateix decidir on anem de vacances o com ens vestim que negar-se a un tractament o rebutjar-lo en situació de descompensació vivint en una llar compartida, o no acceptar el seguiment d'un embaràs, per exemple. Davant d'aquest amplíssim ventall de possibilitats, és inevitable preguntar-se qui ha d'assumir la responsabilitat inherent a l'assumpció de riscos. Com afrontar el risc que comporta, per exemple, la falta de consciència d'un trastorn mental o de necessitat de suports si genera, com a conseqüència, un rebuig al tractament o a l'alternativa residencial que s'ofereix. Com s'han de ponderar els riscos a què s'enfronten aquestes persones? Els professionals estan preparats per assumir-los? Com es gestiona l'acompanyament als professionals a l'hora d'afrontar aquests supòsits?

Aquestes són preguntes que sovint el sistema anterior basat en la substitució de la voluntat tampoc resolia (en els casos més complexos hi havia igualment conflictes). Potser semblava que tenia respostes preestablertes amb la il·lusió de solucionar-les, tot i que els professionals tenien l'opció legal de mirar cap a una altra banda, amb la justificació de la beneficència protectora quant als requeriments de respecte a la persona.

Entre la sobreprotecció que implica la substitució de la voluntat de les persones vulnerables (el paternalisme) i l'abandonament i el desemparament, que es justifiquen en el respecte a l'autonomia, hi ha una línia fina que no sempre és fàcil d'identificar.

El canvi legislatiu en el nostre entorn ens situa, 15 anys després de la signatura de la Convenció, molt més a prop del model de respecte a l'autonomia en l'atenció a les persones amb discapacitat, i assumeix tot el que això pot significar, però la Llei no proposa solucions a les preguntes concretes que se'n desprenen. Aplicar el contingut de la Convenció a la pràctica quotidiana i a la realitat de la persona provoca contradiccions, sobretot en situacions extremes. Les persones no sempre tenim competència per prendre determinades decisions, i per això les contradiccions que poden sorgir inquieten el sistema judicial, els professionals dels serveis socials, les entitats tutelars, les famílies i les persones amb discapacitat o bé els creen dubtes d'aplicació pràctica.

En aquest sentit, ens tornem a plantejar la pregunta següent: som una societat prou preparada per acceptar que hi ha persones que volen viure de manera diferent?

3.3. SUPORTS I PLA DE SUPORTS

La Llei torna a incidir en el canvi de paradigma en esmentar en el títol XI del llibre primer del Codi civil "De les mesures de suport a les persones amb discapacitat per a l'exercici de la seva capacitat jurídica", i supera els antics conceptes amb l'establiment dels suports com els instruments que han de permetre a la persona superar les barreres que li impedeixen participar en la societat, de manera plena

i efectiva, en igualtats de condicions que la resta. Els suports han de facilitar la presa de decisions sobre la seva vida quan no ho pugui fer de manera autònoma.

L'article 12 de la Convenció no defineix el concepte de suport ni esmenta com ha de ser. No obstant això, l'apartat III del preàmbul de la Llei 8/2021 indica que, tal com recorda l'Observació general de 2014,¹² *suport* és un terme molt ampli¹³ i reconeix la representació de la persona en la presa de decisions, però només quan el suport no es pugui prestar d'una altra manera. Malgrat que no disposem d'una definició legal de suport, en l'àmbit de la intervenció social **el sistema de suports s'ha definit com el conjunt “de recursos i estratègies destinats a promoure el desenvolupament, els interessos i l'autonomia de les persones”¹⁴**

Els suports han de respectar els drets, la voluntat i les preferències de les persones. En aquest sentit, l'article 249¹⁵ de la Llei determina que

¹² [Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat](#)

¹³ Inclou des de l'acompanyament amistós, l'ajuda tècnica en la comunicació de declaracions de voluntat, la ruptura de barreres arquitectòniques i de tot tipus fins al consell o la presa de decisions delegades per la persona amb discapacitat.

¹⁴ Associació Americana sobre el Retard Mental (AAMR), 2002.

¹⁵ Art. 249. Les mesures de suport a les persones majors d'edat o menors emancipades que en requereixin per exercir adequadament la seva capacitat jurídica tindran la finalitat de permetre el desenvolupament ple de la seva personalitat i el seu desenvolupament jurídic en condicions d'igualtat. Aquestes mesures de suport han d'estar inspirades en el respecte a la dignitat de la persona i en la tutela dels seus drets fonamentals. Les d'origen legal o judicial només seran procedents per la manca o

les mesures de suport han de tenir com a finalitat permetre el ple desenvolupament de la personalitat i el desenvolupament jurídic en condicions d'igualtat, i que s'han d'inspirar en el respecte per la dignitat i els drets fonamentals de la persona. Les mesures de suport de tipus judicial o legal només poden establir-se per la manca o insuficiència de la capacitat d'expressar la voluntat de la persona i sempre han de ser-hi proporcionals a les seves necessitats. En cas que calgui representació jurídica, és imprescindible informar el jutge del pla de suport valorat pels professionals, en què es detalli la vulnerabilitat, la xarxa de què disposa, les dificultats per les quals requereix suport i en quina àrea es presenten.

Els estats tenen l'obligació de proporcionar a les persones amb discapacitat l'accés al suport que calgui per exercir la seva capacitat jurídica, amb la finalitat que puguin prendre decisions amb efectes jurídics amb les salvaguardes necessàries.

- **Les fonts dels suports poden ser naturals (família i amics, altres suports informals, entorn comunitari) o basar-se en serveis.**

Aquests serveis no formen part de l'ambient "natural" de la persona i poden incloure mestres, professionals de la salut i dels serveis socials, serveis comunitaris o generals, serveis especialitzats o altres formes de prestacions. No són excloents; al contrari, totes

insuficiència de la voluntat de la persona de què es tracti. Totes han d'ajustar-se als principis de necessitat i proporcionalitat.

les fonts de suport han d'estar disponibles perquè la persona pugui gaudir-ne d'acord amb la finalitat que tenen.

- El pla de suports és el document de treball que recull el conjunt de suports que necessita la persona en els diferents àmbits de presa de decisions. El fet d'elaborar-lo i de posar-lo en pràctica pot esdevenir un element clau per garantir que la voluntat de la persona és respectada i que els suports que té són els justos i necessaris. Per això, **s'ha d'ajustar a la persona i garantir tant la seva participació activa com la dels professionals i la de l'entorn familiar.**
- La metodologia per elaborar el pla de suports ha de tenir en compte que es tracta d'un document basat en la resolució de provisió de suports (judicial) o en l'escriptura de provisió de suports (notarial); ha de definir les àrees o funcions en què la persona els requereix per exercir la capacitat jurídica, i s'ha d'inspirar en els principis següents:
 - Necessitat i intervenció mínima. Només quan la persona necessiti suport per desenvolupar-se en igualtat de condicions.
 - Subsidiarietat. Les mesures judicials de suport s'han d'aplicar en defecte de qualsevol altra mesura de suport informal o formal-notarial.

- Proporcionalitat. La intensitat del suport ha de ser proporcional i adequada a la necessitat i sempre s'ha d'adaptar a la persona.
- Temporalitat. S'han d'aplicar durant el mínim temps possible.
- Periodicitat. S'han de revisar en els terminis previstos, encara que alguns suports puguin tenir caràcter permanent.
- El pla de suports ha de ser dinàmic, per tal d'adaptar-se als moments de canvi o als esdeveniments de la vida de la persona quan calgui, i també estable, perquè no pot estar condicionat a la variabilitat no justificada o circumstancial de la persona, especialment en casos de persones altament demandants.
- L'ha de dissenyar la persona amb els seus referents de suport.
- La persona n'ha estat abastament informada, amb un llenguatge entenedor i adaptat a la seva comprensió.
- La persona és responsable de complir-lo.
- La persona ha d'estar compromesa amb els objectius que s'ha proposat.
- Els suports interaccionen entre ells i fan evolucionar les persones (per exemple, si es treballa es disposarà de més diners per assolir objectius de vida autònoma, com ara llogar un pis...).

Sovint, la majoria de les decisions que prengui la persona i l'elaboració del pla de suports entraran poc o gens en conflicte. No obstant això, hi haurà situacions que presentaran dificultats. **Més enllà de les resistències socials que, sens dubte, sorgiran, en alguns casos concrets les dificultats poden provenir del mateix sistema de serveis socials o de les persones amb discapacitat.** Les dificultats del sistema de serveis socials són, entre d'altres, els recursos limitats, l'excessiva burocràcia i els serveis altament normativitzats (i, per tant, sovint massa rígids per adaptar-se a situacions més complexes). En són exemples:

- L'exigència normativa de la intervenció dels serveis de valoració per modificar el nivell de suport i el servei a la persona quan necessita un canvi, segons el criteri dels professionals.
- El fet que la persona s'hagi d'adaptar al recurs disponible en comptes de disposar del recurs adequat a les seves necessitats canviants; o la inadequació del recurs assignat a les noves circumstàncies i a l'evolució de la persona.
- El requisit de la vinculació de la persona a un recurs d'atenció diürna per poder gaudir d'una plaça de llar residència.

Les situacions més complexes tenen a veure amb les persones que presenten dificultats per expressar la seva voluntat, amb les que es neguen a rebre ajuda i amb les que no tenen consciència de les seves limitacions o presenten un trastorn mental subjacent. En

qualsevol cas, cal recordar que els professionals no han d'estar necessàriament d'acord amb la decisió de la persona, ni poden estar sotmesos a les pressions o amenaces de què puguin ser objecte (per exemple, per demanar un canvi de qui n'exerceix el suport). Caldrà raonar el motiu pel qual no s'hi està d'acord i deixar-ho per escrit, així com fer la valoració de la competència en relació amb aquella decisió. En aquests casos, encara es fa més necessària la coordinació entre els diferents agents implicats per arribar a decisions consensuades, atenent la voluntat i les preferències de la persona en qüestió i considerant l'assumpció de riscos. **La integració de tots els professionals que hi intervenen implica competències en el treball interdisciplinari, molta flexibilitat en l'aplicació dels recursos i l'establiment d'un referent principal per a cada persona.**

La creació d'un vincle entre els professionals i la persona, com també el respecte pels entorns familiars i naturals de qui necessita suports, pot facilitar els consensos en els conflictes que puguin sorgir entre la voluntat de la persona i l'opinió de les que en tenen cura o n'exerceixen els suports. La construcció d'un vincle significatiu no és possible sense conèixer bé la persona; requereix temps, preparació i dedicació i, per tant, cal disposar de recursos per dur a terme la funció d'assistència. Aquests recursos han de ser garantits per l'Administració, i també han de ser justos i proporcionats als diferents plans de suports, que, a la vegada, han de respondre a la complexitat del cas, sigui quin sigui l'origen (judicial o notarial) de la

figura jurídica designada. Cal insistir en el fet que **el reconeixement de l'altre (de la seva individualitat emocional, legal i social, com a condició per passar d'una relació conflictiva a una de cooperació)¹⁶ i la cordialitat en el tracte** —encara més important com més conflictiva sigui la situació— són actituds fonamentals per a la pràctica de l'acompanyament i dels suports.

Quan la persona tingui molt limitada la capacitat, hi ha vies per saber com respectar-ne la voluntat, els desitjos i les necessitats: referents naturals (familiars, membres de la comunitat, amistats), voluntats anticipades i història de vida.

Els plans de suport són eines que s'utilitzen des de fa temps en l'àmbit social, i per això l'experiència acumulada hauria de permetre aportar coneixement en la formació dels professionals i en la manera d'aplicar-se. Cal aprofitar l'expertesa dels professionals i promoure la formació i les competències necessàries per fer una bona elaboració i gestió dels plans. **La participació de la persona esdevé fonamental, tenint en compte la seva competència en els diferents àmbits de decisió i l'anàlisi dels riscos associats.**

La deliberació i el consens entre els diferents agents ha de facilitar la presa de decisions sobre el grau dels suports, els riscos assumibles i el respecte per la voluntat i el projecte de vida de la persona. És

¹⁶ A. HONNETH, *La lucha por el reconocimiento: por una gramática moral de los conflictos sociales*, Barcelona: Crítica, Grijalbo Mondadori, 1997.

indispensable una bona formació dels agents implicats i treballar els casos difícils mitjançant els espais de reflexió ètica.

4. LA DELIBERACIÓ COM A METODOLOGIA PER A LA PRESA DE DECISIONS I L'ANÀLISI ÈTICA

El criteri del que és científic es basa en la certesa i el seu objectiu, és a dir en el fet de generar categories universals vàlides i generalitzables. El seu mètode d'anàlisi més fiable és la demostració experimental, mitjançant la qual inferim que les proposicions són racionals. En canvi, **tractar problemes relatius a la naturalesa humana implica assumir la complexitat** i, per tant, cal tenir en compte els contextos, les emocions, els afectes, les preferències o els valors. Aquests elements són els que confereixen sentit a les accions, les institucions o les obres humanes. Per això, quan apareixen conflictes que tenen a veure amb tots aquests factors, no hi ha una única solució correcta o veritable i la certesa és impossible; en aquest cas els nostres judicis seran, com a molt, probables. Diego Gracia diu

que, sobre les persones concretes, no hi ha mai “ciència”, només hi ha “opinió”.¹⁷

El mètode de presa de decisions en ètica és la deliberació i el criteri efectuat amb prudència. Deliberar és ponderar els factors, els fets i els valors que estan presents en una situació concreta per poder decidir la millor opció possible. La millor opció ha de ser sempre la més raonable, la que tingui una argumentació més sòlida, la que comporti conseqüències més positives per a la persona, i la que inclogui més valors en conflicte i posi en joc més perspectives. Els factors i els arguments s’han de ponderar amb prudència i serveixen per construir les opcions, els projectes, els cursos d’acció.

Es delibera sobre problemes per als quals no hi ha una única solució, però es poden abordar des de diferents punts de vista.

Sempre cal partir dels fets per delimitar els problemes, s’han d’identificar els principis, els valors i les perspectives que es posen en joc i, finalment, s’han d’analitzar amb la persona i els altres agents involucrats les conseqüències dels diferents cursos d’acció possibles i fer-ne una síntesi. Aquest és el material bàsic a partir del qual deliberem.

La deliberació és el mètode que serveix al professional per construir amb la persona un model de relació capaç de transitar per un camí

¹⁷ D. GRACIA, “La deliberación moral: el método de la ética clínica”, *Medicina Clínica*, 117, 2001, p. 18-23.

de decisions compartides, el qual se centra veritablement en l'individu. Es tracta de generar un diàleg sobre el que tots dos pensen, parlen i senten per tractar de trobar la solució que tingui un sentit més racional, emocional i pràctic, d'acord amb les circumstàncies concretes de la persona atesa.¹⁸ Tot allò que ens passa adquireix sentit en el context de la vida, és a dir, en el moment biogràfic i històric concret en què es produeix. Per això necessitem comprendre la narrativa del subjecte. Diego Gracia afirma que, des de l'enfocament narratiu, es generen arguments de valor, però que sempre caldrà tenir en compte altres punts de vista, altres perspectives. De fet, al llarg de la biografia humana, s'hi afegeixen aquestes altres perspectives i arguments, com a condició per al desenvolupament personal. En aquest temps, passar d'una raó monolítica a una raó dialògica és un veritable imperatiu moral.¹⁹

La deliberació també és fonamental perquè l'equip professional pugui fer l'anàlisi i la construcció del cas. Com a mètode d'anàlisi de problemes complexos, possibilita la recerca d'enfocaments raonables i prudents que ajudin a prendre decisions. La deliberació no té per finalitat adoptar decisions ni encara menys executar-les, tampoc

¹⁸ Modificat de V. MONTORI, Los avances de Mayo Clínic en decisiones clínicas compartidas. Dins *Jornada Decisiones clínicas compartidas*, Barcelona, 19 de maig de 2017.

¹⁹ D. Gracia, Como arqueros al blanco, Madrid: Triacastela. 2004.

substitueix qui té la responsabilitat de prendre-les. Per això els comitès d'ètica o els espais de reflexió ètica en serveis d'intervenció social són consultius i tenen l'objectiu d'analitzar els diferents cursos d'acció i establir recomanacions prudents, però no poden decidir en substitució dels professionals.

5. RECOMANACIONS DEL COMITÈ D'ÈTICA DELS SERVEIS SOCIALS DE CATALUNYA

1. Els serveis d'atenció a les persones, ja sigui en l'àmbit social, educatiu o de salut, s'han d'enfocar per promoure els drets de les persones amb discapacitat. Tot i que s'entén que la reforma legal iniciada amb la Llei 8/2021 no serà mai suficient per provocar les transformacions necessàries, la promoció dels drets s'ha de constituir en el veritable motor per al canvi social que proposa la Convenció que es va elaborar a Nova York.
2. Els professionals i les organitzacions han de vetllar perquè les mesures relatives a l'exercici de la capacitat jurídica respectin els drets i la voluntat de la persona, a fi d'evitar conflictes d'interessos o influències indegudes, i procurar que siguin proporcionals i adaptades a les circumstàncies de cada cas.

3. Aquest criteri general no exclou que una persona —amb discapacitat o sense— pugui patir situacions que limitin puntualment la seva capacitat de decidir de manera realment autònoma. En aquestes situacions, que poden tenir l'origen en una pertorbació mental greu, un dèficit cognitiu o en els efectes del consum de substàncies psicòtropes, cal tenir una cura especial en relació amb les salvaguardes que s'esmenten en el punt 2.3 d'aquest document.
4. Els poders preventius, la guarda de fet i, en general, els procediments de suport per via notarial han de ser prioritaris davant els judicials sempre que sigui possible. En cas que es necessiti un acompanyament de més intensitat, la figura de l'assistència voluntària, que a Catalunya ja té un cert recorregut, ha de ser la figura de suport de primera elecció.
5. És fonamental que les persones amb discapacitat coneguin el canvi que comporta aquesta reforma legislativa. Cal fomentar la difusió i la informació de la reforma de manera clara entre les persones amb discapacitat perquè puguin entendre'n l'abast i el que els representa.
6. Les persones amb discapacitat també han de poder assumir riscos i, fins i tot, equivocar-se en les previsions que fan. Correspon als professionals identificar els riscos que puguin ser

irreversibles, a qui poden afectar i quin grau de consciència té la persona sobre les conseqüències de les decisions que pren.

7. Davant les dificultats que poden aparèixer i sobre la base de la seguretat aparent que pot donar recórrer al marc mental antic que fa un tractament paternalista de les persones i en substitueix la voluntat, cal evitar fer un abús de les figures de suport “representatives”, la qual cosa, atès que afecta especialment les persones amb discapacitat de tipus mental, cognitiva o intel·lectual, posaria en risc el mateix esperit de la reforma i de la Convenció.
8. El pla de suports és l'eina fonamental d'intervenció per a l'acompanyament de les persones amb discapacitat i, més encara, quan presenten dificultats per exercir la seva capacitat jurídica i els seus drets de ciutadania. És cabdal que el pla sigui tan integral com sigui possible i que inclogui els suports necessaris dels diferents àmbits d'atenció a la persona (social, sanitari, educatiu, etc.), així com els recursos que possibilitin una vida totalment digna, com ara els ajuts per a l'habitatge o les prestacions econòmiques.
9. El pla de suports és l'eina més important per fer una assistència que respecti els drets, la voluntat i les preferències de la persona i en garanteixi l'acompanyament a partir de l'equilibri entre l'autonomia i riscos assumibles. Els agents que acompanyen la

persona per elaborar el pla han de tenir una formació adequada, no només jurídica, que promogui un suport amb un vincle significatiu. Cal millorar les competències dels professionals a fi que puguin fer un bon acompanyament de les persones. Cal assumir que els casos de més complexitat s'hauran de treballar en equip i els acords s'hauran de consensuar entre tots els agents implicats. En aquest sentit, el paper d'assessorament que ofereixen els espais de reflexió ètica en serveis d'intervenció social esdevé una eina fonamental de consulta i orientació.

- 10.** Cal crear i fer créixer un vincle de confiança en la relació amb la persona a qui es dona suport. La voluntat de rebre el suport esdevé un element essencial per construir aquest vincle. Si bé valorem positivament l'obligatorietat de la revisió periòdica de les resolucions, el termini de 3 anys pot ser insuficient per crear aquest vincle de confiança.
- 11.** El treball interdisciplinari i interagències (incloent-hi el sistema judicial) hauria de ser la base de la deliberació referent a l'orientació dels casos i a la resolució de problemes, i ha de preveure que hi participin la persona i el seu entorn familiar i relacional.
- 12.** L'aplicació de la reforma legislativa no pot suposar la desaparició o l'extinció de suports de contingut econòmic (prestacions i pensions) que fins ara s'associaven a la modificació

de la capacitat. Considerem que aquests suports han de tenir un caràcter universal com a resposta a les necessitats que puguin tenir les persones amb discapacitat, amb independència de les figures de suport jurídiques a què fa referència aquest document.

- 13.** L'Administració pública ha d'informar sobre les reformes, difondre-les, donar suport a la formació i sensibilitzar els diferents sectors implicats (usuaris, famílies, professionals, entitats, sistema judicial) i la mateixa societat en conjunt, i s'ha de constituir en el veritable líder del canvi, de manera que la reforma no suposi únicament una transposició de les antigues figures o institucions tutelars a les noves formes de suport, sense que hi hagi canvis profunds més enllà de la nomenclatura.
- 14.** La reforma és un repte per a tots els agents, especialment per al sistema judicial, els serveis socials i les entitats que exerceixen les mesures de suport. Poder atènyer el canvi que la llei recull implica la voluntat política d'assumir-lo i, per tant, cal que hi hagi una dotació dels recursos suficients i adients (humans, formatius i econòmics) adequats per a la complexitat del cas particular i independents de la característica judicial o notarial de la figura de suport.
- 15.** Cal estar amatents a l'acompanyament a les famílies a fi que tinguin accés a una informació adequada i veraç que els ajudi a vèncer les resistències fruit de la ignorància o la desinformació.

I, per acabar, fem **dues propostes més**:

1. Atès que encara no disposem de perspectiva sobre els resultats de l'aplicació pràctica de les noves figures de suport i no hem pogut fer-ne la comparació amb el model anterior proposem que, amb l'impuls del Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya i en el termini aproximat d'un any des de l'entrada en vigor de la reforma, es constitueixi un grup de treball que analitzi una mostra significativa de sentències i escriptures públiques notariales dictades o atorgades en diferents territoris que es refereixin a persones de diferents perfils i necessitats de suports, a fi de valorar la implementació de la norma. Per obtenir aquesta informació, cal comptar amb la col·laboració del Departament de Drets Socials, concretament la Unitat de Tuteles i d'Atenció Precoç de la Subdirecció General d'Atenció i de Promoció de l'Autonomia Personal.
2. Atès que considerem que el Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya pot fer aportacions en aquesta matèria, ens oferim a participar en la preparació de la transició de la reforma al canvi legislatiu del Codi civil català.

Aquest document l'han redactat:

Pepita Cabiscol Pujol

Marisa Garcia Duran

Sílvia Garcia Nogué

Eduard Hernández Ubide

Isabel Pina Soler

Josep Ramos Montes

Coordinació: Anna M. Prats Malras